Perpetua.

En Martyrhistorie fra Nimes.

af

S. Baring-Gould.

Fra Basinets Rand flød Vandet ud over en Sluse og ind under en Bro som en stærk Strøm, men derefter mistede det sin Helligbed og blev benyttet til profant Brug.

Perpetua ænsede ikke Præsternes Hymne; thi hendes Læber bevægede sig til Bøn, og hendes Sjæl udfoldede allerede sine rene Vinger for at stige op til ham, for hvis Aasyn hun ventede snart at skulle træde frem.

Da Koret havde naaet til Linien:

Helligt er Valget, som dit Bifald vinder,
Fader Nemausus!

blev hun af tre Præstinder stødt fra Balustraden ned i Basinet. Hun udstødte intet Skrig, men fra alle Tilskuerne hørtes et enstemmigt, uvilkaarligt Gisp.

For et Øjeblik forsvandt hun i det grønlige Vand, og kun hendes hvide Krans flød paa dets Overflade.

Men derefter stimtedes hendes hvide Dragt, saa kom hendes Arm til Syne og til sidst hendes Hoved, idet den opvældende Kilde førte hende tilbage til Overfladen.

Pludselig hørtes et Overraskelsens Raab fra hele Forsamlingen: Æmilius Lentulus Varo var sprungen ud i det hellige Basin.

Hvorfor var han sprungen derud? Hvorfor?

Tredie Kapitel.

Diakonen Baudillas.

Præsternes og Præstindernes Skare kunde ikke forhindre Folkehoben i at trænge hen til Basinet for at se, hvad der nu vilde ske.

Der hørtes alle Slags Udraab fra Mængden:

„Han faldt i!"

„Nej, han sprang selv ud. Nu vil Guden holde de hellige Vande tilbage; thi hans Kilde er bleven besmittet!"

„Ja, men forgangne Aar fandt man jo en død Kat i den, og dog vedblev den at flyde!"

„Se, Kvinden flyder ovenpaa!"

„Hvorfor vil Guden udvælge sig den stønneste Jomfru? Hans Blod er iskoldt. Hun er en alt for god Bid for ham," spottede en Senator med et lasket, rødt Ansigt.

„Nu kommer han ogsaa op! Han svømmer!"

„Han griber fat i Jomfruen!"

„Nu svømmer han med hende! Det er godt! Saadan skal det være!"

„Vil du opmuntre denne Helligdomsskænder? Du bliver jo selv Deltager i Helligbrøden."

„Hvad mon Øvrigheden nu vil gøre?"

„Gøre? De vil naturligvis ikke gøre andet end true med en Straf, som de dog aldrig gør Alvor af."

„Han maa være en Kristen."

„Hans Fader var Filosof, og han sværger ved Guderne."

„Nej, han er nok Ateist."

„Se, se! Nu holder han hende oppe!"

„Hun snapper efter Vejret — hun er ikke død!"

„Ved Bacchus' Hoved! Se, hvor Vandet syder. Guden er vred."

„Bah, det syder ikke værre, end det gjorde i Gaar!"

Man kunde nu se, hvorledes den unge Mand med kraftige Tag svømmede ind mod Bredden, medens han med den ene Arm holder den unge Pige oppe. De opvældende Vandmasser lettede i høj Grad hans Anstrengelser. De vældede op med en saadan Kraft, at det altid var en meget langsom Død at drukne i Basinet, thi saa snart et Legeme kom ned under Vandfladen, blev det straks skudt opad igen.

Det var kun et Minuts Sag, saa var han henne ved Stenindfatningen, som han greb fat i med den ene Haand og raabte: „Hjælp mig, en af jer, at løfte hende op!"

Manden i den brune Uldkappe rakte Haanden ned, greb fat i den halvt bevidstløse Pige og løftede hende op af Vandet. Callipodius løb til og hjalp ham, og saaledes blev hun draget op af Basinet. Præsterne og Præstinderne protesterede med høje Skrig, men nogle af Tilskuerne jublede. En ikke ringe Del af Mændene sluttede Kreds om de to, der bar Pigen, og forhindrede Nemausus's Præster fra at rive Perpetua ud af sine Redningsmænds Arme.

Mændene fra den øvre By, græske Kolonister eller deres Efterkommere, betragtede med Ligegyldighed eller Vantro den Tilbedelse, som de gallisk Stadboere ydede deres Guddom. De taalte det vel, men lo tillige ad den som noget, der kun vedrørte Folk, som stod paa et lavere Trin end de selv.

I næste Øjeblik havde Æmilius Lentulus kastet sig ind over Balustraden og stod nu lige over for Hoben, dryppende vaad, men med et leende Ansigt.

Da han saa, at Mængden var et Bytte for modstridende Følelser og Meninger, og han vidste, hvad det var for Folk, han havde at gøre med, bukkede han sig ned og hviskede noget til Callipodius, hvorefter han lagde Armene over Kors, saa smilende omkring paa den urolige Hob, og saa snart han opdagede, at det belejlige Øjeblik var kommet, løftede han Armene, indtog en Talers Stilling og raabte:

„Mænd og Brødre af den gode Stad Nemausus! Jeg undres saare over, at I tør byde det kejserlige og evige Roms Love Trods. Er det eder ikke bekendt, at den gode Claudius udstedte et Edikt, der tog særlig Sigte paa Gallien, og som for bestandig forbød Menneskeofringerne? Er dette Edikt maaske nogen Sinde bleven ophævet? Jeg har selv set det indgraveret i Malm paa Trappen op til den kapitolinske Høj i Rom. Saa længe denne Lov ikke er tilbagekaldt, er I Lovovertrædere?"

„Edittet har ikke været overholdt i mange Aar og maa derfor anses som sat ud af Kraft!" raabte en Borger.

„Saa? Hvor mange led vel ikke Døden under Nero og Cajus, fordi de forsyndede sig mod Love, der for længst var glemt. Hvad om nu nogen underrettede Kejseren om, hvad Præsteskabet her i Nemausus over?"

En stor Stilhed faldt over Forsamlingen, og Præsterne saa paa hverandre.

„Men se!" vedblev Æmilius, jeg beder eder betænke, hvad der er sket her i Dag: Guden selv har jo nægtet at modtage dette ulovlige Offer. Saa I ikke, hvorledes han spyede Jomfruen fra sig, da I formastelig havde kastet hende i hans hellige Kilde? Er det ikke netop hans Gerning at opholde Livet ved sine Vande? Hvor kan han da ville ødelægge det? Havde han attraaet Ofringen, da vilde han have draget Jomfruen ned i Dybet til sig, og I vilde aldrig have faaet hende at se mere. Men han vilde ikke have hende; med sine Vandarme stødte han hende tilbage. Enhver krystalklar Boble, han sendte op, var en Protest mod hvad I gjorde. Det saa og forstod jeg, og derfor sprang jeg ud for at befri Guden fra det menneskelige Legeme, som var ham imod. Jeg spørger eder alle: Til hvem var det, Sølvbilledet kastede Æblet? Var det til den Jomfru, som var bestemt til at dø? Nej, visselig ikke — det var til hende, der skulde leve. Det gyldne Æble var et Billede paa Livsens Frugt, hvormed han vilde udpege den, der skulde leve. Se, derfor hæver jeg, at Guden ynder Livet og ikke Døden. — Venner og Borgere i Nemausus, I har overtraadt Loven, og I har handlet stik imod Guds Villie — hans, der grundlagde Byen, og som skænkede os Livets Vand."

Nu raabte en af Hoben: „Ja, men hvert Aar bliver der dog kastet en Jomfru ned i Rhodanus fra Broen ved Avenio!"

„Ja, og hvad baader det vel Broen eller Byen? Bortrev Floden ikke forgangne Aar en hel Brobue og oversvømmede et helt Kvarter i Byen? Glemte den hellige Flod vel det Offer, han havde modtaget? Eller var han maaske utaknemlig? — Nej, ingen af Delene kan tænkes om en Guddom."

„Han attraaede vel et andet Offer."

„Nej, han var harmfuld fordi disse Taaber i Avenio vedblev at behandle ham som et vildt Dyr, der skulde fodres, og ikke som en mild Guddom. Hører mig, alle I Forældre, der frygter for eders Børn, og alle I, der alt har mistet et kært Barn eller skælvet derfor, — foren eder og raab med een Røst, at I ikke mere vil finde eder i dette. Se paa den hellige Nemausus' Vande, se, hvor mildelig Bølgerne bevæge sig, dyp eders Fingre i Vandet og føl, hvor lidenskabsløst det er. Har han maaske opsendt et sydende og dampende Væld ligesom de hede Kilder ved Aquæ Sextiæ? Er hans Kilde tilsløret af harmfulde Skyer? Var Guden maaske ikke mægtig nok til at hævne sig paa mig, da jeg kastede mig ud i hans Vand? Havde han attraaet denne Jomfrus Liv, vilde han vel saa have tilladt mig, et dødeligt Menneske, at rive hende ud af hans Favn? — Gør Plads paa Olympos, I hellige Guder, og oprejs en Trone for almindelig sund Menneskeforstand, at den kan tage Herredømmet over Menneskenes Sind.

„Saadan en Guddom findes ikke!" raabte en Stemme fra Hoben.

„I kender ham ikke — saa vankundige er I."

„Han begaar Gudsbespottelse; han haaner de hellige og udødelige Guder."

„Det er eder, som haaner dem, naar I gøre dem til lige saa store Taaber, som I selv er. De sande, evige Guder le, naar de høre mig tale Sandhed. „Se engang paa Solen, og se paa Vandet med dets mange blinkende Smil. Guderne bifalde, hvad jeg siger. Ja, hør engang: selv den hellige Kilde tilklapper mig sit Bifald med sine Smaabølgers Plask.

Medens den unge Mand saaledes med sin Tale underholdt og morede Folkemængden, bar Baudillas og Quinto, hjulpne af to af den sidstes kvindelige Slaver, den gennemblødte, halv druknede Pige bort. I den yderste Skyndsomhed førte de hende ud af Hoben ned ad en lille Sti, der førte gennem Byens yderste Haver, og da de her kom til en Bænk, lagde de hende paa den, indtil hun var kommen saa meget til sig selv, at hun aabnede Øjnene og genkendte dem, der stod omkring hende.

Da sagde Enken til en af Slavinderne: „Løb, Petronella, og bed Husholdmesteren at sende Bærere herop med en Bærestol. Vi maa saa hurtig som muligt se at faa baaret Perpetua herfra; thi disse Djævelens Tjenere kan gerne ophidse Folket og faa dem til atter at kaste hende ud i Vandet."

„Hvis jeg maa give eder et Raad," sagde Baudillas, „da skulde det være, at I lod hende bære til mit Hus i Stedet for eders eget. Hvis det skulde hænde, som I frygter da er det sandsynligt, at Mængden vil storme ned til eders Bolig for at faa fat i eders Datter. Det vilde derfor være godt, om hun en Stund kunde holdes skjult i mit Hus. Send Bud til Bærerne, at de ikke kommer med Bærestolen før om nogle Timer, naar det er bleven mørkt."

„I har Ret," sagde Quinta, „saaledes bør jeg gøre, og jeg takker eder for eders venlige Hjælp."

„Som det i de hellige Apostlers Gerninger staar fortalt, at de Guldsmede, der levede af at lave smaa Dianatempler, ophidsede Borgerne i Efesos, saaledes kan det ogsaa gaa her. Der er mange, som tjener deres Brød ved den gamle Religion, og mange, hvis Stilling og Indflydelse er afhængig af, at den opretholdes, og disse vil neppe finde sig i, at deres Overtro saaledes bliver tilsidesat. Men inden det er blevet Aften, vil vi nok erfare, hvad Folket har i Sinde. Unge Pige, støt dig til min Arm og lad mig føre dig til min Bolig. Der kan du blive, indtil du uden Fare kan forlade den."

Dermed tog den brunklædte Mand Pigens Arm.

Baudillas var Diakon ved Menigheden i Nemausus og en Mand i en fremrykket Alder. Hans Ydmyghed og maaske ogsaa hans Mangel paa Karakterstyrke var Aarsag til at han ikke havde naaet en højere Stilling i Kirken. Men han var en tro og virksom Herrens Tjener, hvis Gerning havde stor Betydning for Menigheden; thi paa den Tid bestod Diakonens Arbejde væsentlig i at tilse de syge og fattige og uddele Almisser.

Som Almisseuddeler var Diakonen tillige Kirkens Skatmester, og man havde netop valgt ham, fordi han var en praktisk Mand, som tilmed var vant til at føre Regnskaber. Dette hans Embede medførte ganske naturligt, at det mere blev hans Medkristnes timelige end deres aandelige Nød, der laa ham paa Sinde, og som han tog sig af; men i denne sidste Henseende var han ogsaa af uvurderlig Nytte for Biskoppen og Presbyterne.

De, der beklædte de højere Embeder i Kirken, var, selv i denne tidligere Periode, for det meste udvalgte imellem de dannede og fornemmeste Klasser. Ikke fordi Kirken ikke lagde Vægt paa Personens eget Værd, men fordi det var nødvendigt til disse Embeder at besidde Mænd, der kunde finde Adgang til selv de bedste Huse, og som, fordi de var beslægtede med de herskende Klasser, kunde øve Indflydelse saa vel blandt de højere som de lavere Lag i Samfundet. De fornemmere Huse med deres talrige Slaver besad stor Magt til at udøve godt saavel som ondt. En troende Herre kunde lade Troens Lys skinne over de mange Hundreder, der var afhængige af ham, og en saadan vilde ogsaa behandle sine Slaver med kristen Humanitet. Paa den anden Side hændte det ogsaa en Gang imellem, at det var gennem en simpel Slave, at Troen naaede en Herres eller Husfrues Hjerte. —

Baudillas førte Pigen, der nu skælvede af Kulde, ud af Haven og ind i en snæver Gade, hvis Mure var høje og uden Udsmykning. Det var kun det øverste Stokværk, der var forsynet med Vinduesaabninger, der i koldt Vejr lukkedes med Skodder.

Gaden var brolagt med toppede Rullesten og meget ujævn! Ikke en Sjæl var at se i den, og ikke en Lyd hørtes fra Husene, kun en Hund, der stod lænket ved en Dør gøende rasende ad det lille Selskab, da de gik forbi.

„Her bor jeg," sagde Baudillas omsider og slog et Par Slag paa en Dør.

Efter at have ventet lidt hørte de, at en Slaa blev trukket fra indenfor, og Døren, der bestod af en øverste og underste Halvdør, blev aabnet af en gammel, halt Slave.

„Pedo," sagde Diakonen, „staar alt vel til?"

„Ja, Herre," svarede Manden.

„Træd indenfor," sagde Baudillas til de to Kvinder. „Mit Hus er ringe og forfaldent, men i fordums Tid var det rigt og prægtigt. Træd nu ind og hvil eder. Jeg skal bede Pedo om at sørge for andre Klæder til Perpetua."

„Hør!" sagde Quinta, „jeg hører en Lyd som af et Hav, der er i Oprør."

„Det er Folkets Røster. Det er Raab og Brøl som dem, der stiger op fra Amfiteatret, naar Folket tørster efter at se Blod."

Fjerde Kapitel.

Utricularerne.

Den mærkelige Forvandling, der havde fundet Sted med Kildens Guddom, idet han fra at være en Nymfe var bleven til en mandlig Gud, havde ikke været tilstrækkelig til helt at forandre Guddommens Tilbedelse. Ligesom i Druidernes Dage stod den hellige Kilde under Præstinders Tilsyn, og om end Forvandlingen til mandlig Guddom havde medført, at der ogsaa var blevet ansat Præster ved Templet, vare disse dog kun faa og underholdende den øverste Præstinde. Denne var en meget smuk Kvinde og besad stor Menneskekundskab. Hun opfattede straks, hvor kritisk Situationen var. Hvis Æmilius Lentulus fik Lov at fortsætte med sin Tale, vilde han rive de letbevægelige sydlandske Gemytter helt med sig og maaske til sidst fremkalde en Tumult, under hvilket Templet vilde blive ødelagt. I det mindste vilde hans Tale virke stærkt afkølende paa Folkets religiøse Iver.

Paa den Tid, da den kristne Tro som Straaler fra en opgaaende Sol begyndte at gennemstrømme den romerske Verden, havde det overleverede Hedenskab med sin tilhørende Dudsdyrkelse, som havde tilfredsstillet en enfoldigere Periode, tabt sin Indflydelse over de tænkende og mere dannede Sjæle. De, der betragtedes som Samfundets Spidser og Førere, drev Spot med Religionen, og skønt de deltog i dens Ceremonier, gjorde de dog dette med slet dulgt Foragt. I deres Hjem og over for deres Slaver udlo de de hellige Myter som urimelige og usømmelige, og Slaverne syntes naturligvis, at det klædte dem at lade lige saa vantro som deres Herrer. Nogle forstandige Tænkere søgte at bevare noget af Religionen ved at bortforklare de urimeligste Gudesagn, som de tilskrev de fantasirige Digtere. De indrømmede Gudernes Tilværelse, men gjorde gældende, at de ikke var andet end de blinde og upersonlige Naturkræfter, eller at de, i Fald de eksisterede som virkelige Væsener, trak sig tilbage i kold Udeltagenhed og slet ikke brød sig om Menneskene. Mange gik over til Gnosticismen og vilde ikke tro paa andet, end hvad de kunde tage og føle paa, af hvilken Grund de ikke vilde tro paa Gudernes Tilværelse, lige saa lidt som de vilde erkende, at der var nogen Forskel paa Ret og Uret. For dem blev derfor den eneste rigtige Livsanskuelse: „Lad os æde og drikke; thi i Morgen skal vi dø."

Over alle Mennesker hang Dødens truende Sky. Alle var underkastede Livskræfternes Svækkelse, Skønhedens Henvisnen og Tabet af Lysten til Livsnydelse, eller om ikke Lysten saa dog Evnen til at tilfredsstille den.

Det lod sig ikke gøre at afkaste Alderdommens Følger eller at undfly Dødens truende Skygge. Men ligesom de, der befinder sig paa Randen af en Afgrund, styrte sig i denne af Svimmelhed, saa styrtede mange sig nu i Livsnydelsernes ødelæggende Hvirvel, netop fordi de var trætte af Livet.

Hvad skete efter Døden? Var der nogen Tilværelse paa den anden Side af Graven.

Menneskene tørstede efter at vide dette. De følte, at Livet var alt for kort til Tilfredsstillelsen af deres Sjæls Higen og Længsler, og de løb fra den ene Livsnydelse til den anden uden at faa deres aandelige Tomhed udfyldt.

Da de havde tabt Troen paa den nedarvede Religion — der egentlig ikke var nogen Tro, men kun en Sammenblanding af latinske, etruriske og græske Gudesagn —, var det meget naturligt, at de saa sig om for at finde, hvad de trængte til. Deres Samvittighed søgte Beroligelse i hemmelige Mysterier, men de fandt snart, at disse ikke kunde skænke dem den attraaede Fred. Sjælene, der hungrede efter Tro, kastede sig da over filosofiske Spekulationer, som dog ikke førte til andet, end at de fandt sig stillede over for flere og flere uløste Spørgsmaal. Mange af de Sjæle, der hungrede og tørstede efter en Guddom, et Ideal af alt, hvad der er helligt og rent og elskeligt, greb da til de fære Religioner, der indførtes fra Syden og Østen, og blev Tilbedere af den ægyptiske Isis og Serapis eller af den persiske Mithras — dog kun for snarlig at finde, at det var bristende Bobler, de havde sat deres Lid til.

Midt i denne de gamle Ideers Forstyrrelse, og da Sjælene var i den højeste Fortvivlelse, fremstraalede Kristendommen og tilbød, hvad de alvorlige og ædle hungrede efter, og de ængstede Samvittigheder søgte — en Aabenbaring af Aandens Fader om, hvad der er Menneskets Bestemmelse, om hvad der er Ret og Uret, om hvilken Belønning der er i Vente for dem, der elske Gud og gør hans Villie, og om hvorledes Frelsen er beredt selv for den største Synder.

Kristendommen, der overalt mødte Trangen til en ny Tro, bredte sig da hurtig, ikke alene mellem de fattige og undertrykte, men ogsaa mellem de fornemme og dannede.

Alle de, der ved jordiske Interesser eller ved gammel Fordom var knyttet til det bestaaende Hedenskab, blev da ængstelige og urolige. Den traditionelle Religion var helt gennemhullet og truede med at styrte sammen, og de vidste ikke, hvorledes den skulde blive stivet af. De frygtede saare, at denne ny Tro, denne Kristendom, skulde fortrænge den. Men hvorledes de paa anden Maade end med Sværdet og raa Vold skulde bekæmpe den, vidste de ikke. —

Nemausus' øverste Præstinde forstod godt, at saadan aabenbar Haan mod Guden under de nuværende Forhold let, naar det blev ustraffet, kunde føre til et almindeligt Frafald. Det gaar af yderste Vigtighed for hende at standse Bevægelsen straks, at bringe Æmilius til Tavshed, at faa ham straffet for hans Helligbrødre og derefter at faa fat paa Perpetua.

Hun snappede Guldæblet ud af Gudebilledets Haand, gav det til en af Tjenerne og sagde: „Skynd dig, løb, alt hvad du kan, og saml Cultores Nemausi."

Han gjorde, som hun bød, ilede ind gennem Mængden og berørte dem med Æblet, idet han sagde: „Tilbedere af Nemausus, Guden kræver eders Hjælp!"

Resultatet gav sig øjeblikkelig til Kende. Det var, som om et elektrisk Stød var faret igennem Mængden. De, der var blevet berørte, og de, der hørte Stævningen, bandede sig straks Vej igennem Mængden, samlede sig i en Skare og holdt op med at give deres personlige Meninger til Kende, ja mange, der for et Øjeblik siden havde applauderet Æmilius' Tale, antog nu et Udtryk af Misbilligelse.

Skaren slog hurtig Kreds om de hvidklædte Præstinder, der omgav Sølvbilledet.

For at forstaa, hvad der her fandt Sted, er det nødvendigt at give nogle faa Ord til Forklaring.

De romerske Stadbeboere ikke alene i Italien, men ogsaa i de andre romerske Provinser samlede sig i Gilder eller Foreninger, der havde en Del Lighed med vore Velgørenhedsselskaber. Disse Gilder var i Reglen helligede en eller anden Gud eller Gudinde, og de, der var Medlemmer af dem, benævnedes „Cultores" eller Tilbedere af den og den Guddom. Disse Foreninger havde deres Sekretærer og Kasserere, deres Mødesteder, deres fælles Kasse, deres særegne Fester og deres særegne Love. Blev et Medlem sygt, fik det Hjælp af Foreningen, og døde det, betalte Foreningen Omkostningerne ved Begravelsen og ved det Begravelsesgilde, som fandt Sted i Salen, der var opført ved Begravelsesstedet. Foreningerne nød store Forrettigheder og var beskyttet ved Love, og de gjorde da ogsaa megen Gavn ved at udvikle og befæste Samfundsaanden.

Saa snart der var bleven givet Signal til at samle, Cultores Nemousi, glemte ethvert Medlem sine private Følelser, trængte sine private Meninger tilbage og stillede sig i Række med sine Fæller. Alle forenedes i det fælles Formaal ved ethvert Middel og paa Bekostning af ethvert Offer at hævde den Agtelse, der skyldtes deres Guddom. De samlede sig i sluttede Skarer under deres forskellige Embedsmænd midt i den forvirrede Hob, der bølgede hid og did uden Formaal eller Sammenhold.

Æmilius mærkede, at ingen længere hørte paa hans Ord. Dette brød han sig imidlertid slet ikke om. Han havde kun søgt at tildrage sig Opmærksomhed for at bortdrage den fra Perpetua og give hendes Venner Lejlighed til at fjerne hende.

Nu, da denne Hensigt var naaet, sprang han leende ned fra Balustraden og lod, som om han vilde begive sig hjem.

Men den øverste Præstinde saa straks hans Hensigt og raabte: „Grib ham! Han har forhaanet Stadens guddommelige Grundlægger, han har villet ødelægge eders Forening. Lad ham blive ført ind i Templet, at den hellige kan handle med ham, som han lyster."

Politipræfekten, hvis Pligt det var at holde Orden, traadte nu frem med de faa Mænd, han havde holdt det for nødvendigt at tage med sig, og sagde i en bydende Tone: „Vi taale ingen Vold her; har han forbrudt sig mod Loven, da lad ham blive stævnet for Domstolen."

„Herre," sagde Præstinden, „vi agter heller ikke at øve nogen Vold. Han har forhaanet Gudens Majestæt og berøvet ham det Offer, han havde udset sig, og dog tænke vi ikke paa nogen haard Straf. Alt, hvad jeg forlanger, er, at han bliver ført ind i Gudens Helligdom, hvor der staar et Bord med Kager paa. Der skal han kaste Røgelse paa Alteret og spise af Kagerne; naar han har gjort det, kan han gaa. Er Guden vred, da vil han vise sin Vrede; men hvis han, hvad jeg ikke betvivler, er mild og forsonlig, da skal denne Mand gaa uskadt derfra."

„Herimod har jeg intet at indvende," sagde Præfekten.

Men en, der stod ved Siden af ham, hviskede til ham: „Disse Kager er ikke at stole paa; jeg har hørt om en, der spiste af dem, og som straks derpaa faldt om i Krampetrækninger."

„Det bliver en Sag mellem Æmilius Varro og Guden; jeg har gjort min Pligt."

Den store Skare af Cultorus Nemausi spredte sig nu, saa at den omkredsede hele Pladsen og spærrede enhver Udgang for Æmilius. Han kunde sikkert være undsluppen, hvis han straks ved den første Sammenkaldelse af Foreningen var løbet derfra; men det var jo netop hans Hensigt at tiltrække sig Folkets Opmærksomhed saa længe som muligt, og det laa heller ikke for ham at flygte for Faren.

Idet han kastede Togaen om sig, som han havde afkastet, da han sprang i Vandet, stak han den ene Haand ind paa Brystet og skred langsomt igennem Hoben, idet han vinkede den til Side med den anden Haand, indtil han blev standset af Kredsen af Nemausus' Tilbedere.

(Fortsættes.)